

Guía Docente				
Datos Identificativos				2014/15
Asignatura (*)	Alteracións de base neurolóxica e anatómica		Código	652G04021
Titulación	Grao en Logopedia			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Terceiro	Obrigatoria	6
Idioma				
Prerrequisitos				
Departamento	Medicina			
Coordinación	Vilariño Vilariño, María Isabel	Correo electrónico	isabel.vilarino@udc.es	
Profesorado	Vilariño Vilariño, María Isabel	Correo electrónico	isabel.vilarino@udc.es	
Web				
Descrición xeral				

Competencias da titulación	
Código	Competencias da titulación
A1	Coñecer e integrar os fundamentos biolóxicos da Logopedia: a Anatomía e Fisioloxía.
A2	Coñecer e integrar os fundamentos psicolóxicos da Logopedia: o desenvolvemento da linguaxe, o desenvolvemento psicolóxico, a Neuropsicoloxía da linguaxe, os procesos básicos e a Psicolingüística.
A3	Coñecer e integrar os fundamentos lingüísticos da Logopedia: Fonética e fonoloxía, morfosintaxe, semántica, pragmática, sociolingüística.
A5	Coñecer e integrar os fundamentos metodolóxicos para a investigación en Logopedia.
A6	Coñecer a clasificación, a terminoloxía e a descrición dos trastornos da comunicación, a linguaxe, a fala, a voz e a audición e as funcións orais non verbais.
A19	Coñecer e implementar os Sistemas de Comunicación Aumentativa.
A20	Coñecer e implementar as axudas técnicas á comunicación.
A21	Saber deseñar e elaborar informes logopédicos.
A22	Saber deseñar, programar e avaliar a actuación logopédica.
A24	Coñecer o concepto de Logopedia, obxecto e método; A profesión de logopeda; A Historia da Logopedia; A deontoloxía e a lexislación relevante para o exercicio profesional.
A25	Coñecer a organización de institucións educativas, sanitarias e sociais.
A29	Adquirir a formación práctica para o traballo individual, grupal, cooperativo e de mediación con facilitador.
A30	Coñecer a actuación profesional e os contornos onde se desenvolve a práctica.
A31	Adquirir o desenvolvemento os recursos persoais para a intervención: habilidades sociais e comunicativas, habilidades profesionais, avaliación da propia actuación profesional, técnicas de observación, técnicas de dinamización ou toma de decisións.
A32	Utilizar tecnoloxías da información e da comunicación.
B1	Acceso, selección e xestión das fontes de información relevantes para a práctica profesional.
B2	Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo.
B4	Aprender a aprender.
B5	Aprender autonomamente, e motivarse para facelo de forma continuada.
B6	Capacidade de adaptarse aos cambios.
B7	Capacidade de análise e síntese.
B8	Capacidade de observar e de escoitar de forma activa.
B9	Capacidade de organizar e planificar.
B10	Capacidade para motivarse e procurar a calidade na actuación profesional.
B11	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
B12	Comunicarse de maneira efectiva nun contorno de traballo.
B13	Coñecer e manexar as novas tecnoloxías da comunicación e da información.
B14	Destreza e empatía nas relacións interpersoais.

B15	Poñer en valor a súa profesión no contorno en que desenvolve o seu traballo.
B16	Resolver problemas de forma efectiva.
B17	Saber expresarse en público.
B18	Ser creativo no exercicio da profesión.
B19	Ter compromiso ético.
B20	Ter iniciativa e espírito emprendedor.
B21	Tomar decisións con autonomía e responsabilidade.
B22	Traballar de forma autónoma con iniciativa.
B23	Traballar de forma colaborativa.
B24	Traballar en equipo e, de ser o caso, de forma interdisciplinar.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C2	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Competencias de materia (Resultados de aprendizaxe)	Competencias da titulación		
1. Conocer los fundamentos neurológicos básicos para el logopeda desde una perspectiva teórica y práctica.	A1	B1	C1
2. Introducir al alumno en el estudio de las bases neurológicas de la comunicación y la deglución, con la finalidad de poder entender los mecanismos cerebrales implicados y sus correspondientes alteraciones.	A2	B2	C2
	A3	B4	C3
3. Conocer las principales afectaciones neurológicas que cursan con alteraciones de la comunicación y la deglución.	A5	B5	C6
4. Dotar a los alumnos de los conocimientos teórico- prácticos necesarios para el diagnóstico y tratamiento de las alteraciones neurológicas y morfológicas de la comunicación.	A6	B6	C7
	A19	B7	C8
	A20	B8	
	A21	B9	
	A22	B10	
	A24	B11	
	A25	B12	
	A29	B13	
	A30	B14	
	A31	B15	
	A32	B16	
		B17	
	B18		
	B19		
	B20		
	B21		
	B22		
	B23		
	B24		

Contidos	
Temas	Subtemas
Tema I: Introducción a la neurología de la comunicación humana y de la deglución.	Raíces históricas, evolución. Dominancia hemisférica

Tema II: Alteraciones del lenguaje secundarias a patología del SNC. Afasias.	concepto, etiología, clasificación, sintomatología, diagnóstico, diagnóstico diferencial, enfoque terapéutico.
Tema III: Trastornos centrales asociados a la afasia.	Alexias, agrafias, aprosodias, acalculia, apraxias.
Tema IV: Trastornos de la percepción y del reconocimiento. Las agnosias.	Concepto y tipos.
Tema V: Alteraciones del habla asociadas a patología del SNC. Las disartrias.	Concepto, etiología y clasificación, sintomatología, diagnóstico diferencial, enfoque terapéutico.
Tema VI: Deglución y SN. Alteraciones de la deglución de origen neurológico.	Disfagia neurógena: evaluación y tratamiento.
Tema VII: Alteraciones de la voz de origen neurológico.	Hipofonías, disfonías, afonías.
Tema VIII: Alteraciones de la comunicación en las demencias y otros procesos neurodegenerativos.	Clasificación de las demencias, etiología, sintomatología. Enfermedades neurodegenerativas (enfermedad de Parkinson, EM, ELA...)
Tema IX: Alteraciones de la comunicación de origen anatómico. Disglosias.	Labiales, mandibulares, dentales, linguales, palatales. Concepto, etiología, sintomatología. Enfoque terapéutico.
Tema XII: Síndromes neurológicos infantiles que cursan con alteraciones de la comunicación.	Distintos tipos de síndromes

Planificación			
Metodoloxías / probas	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	21	42	63
Actividades iniciais	2	0	2
Proba obxectiva	2	30	32
Traballos tutelados	1	10	11
Seminario	14	28	42
Atención personalizada	0		0

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	e moi importante a asistencia por parte do alumno as sesións maxistrais xa que contará no momento da avaliación final da asignatura.
Actividades iniciais	consistiran en preguntas a os alumnos o primeiro día de clase e nun coloquio
Proba obxectiva	realizarase unha proba tipo test
Traballos tutelados	realizarase un traballo tutelado a nivel individual e outro en grupo en relación co temario da asignatura.
Seminario	realizaranse seminarios prácticos con exposición de traballos e tamén se farán sesións clínicas con casos clínicos reais.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	se realizaran traballos tutelados a nivel individual e en grupo que serán supervisados por el profesor-tutor e que se incluíran en la evaluación del alumno.

Avaliación		
Metodoloxías	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	E moi importante a asistencia do alumno ás sesións maxistrais e valorarase a asistencia no momento da avaliación	5
Proba obxectiva	Realizarase unha proba obxectiva o final da asignatura que consistirá nun examen tipo test de entre 30 e 50 preguntas aproximadamente. Será obrigatorio aprobar o examen para aprobar a asignatura.	80

Traballos tutelados	tamén serán avaliados no momento da avaliación final e será necesario presentar e aprobar o traballo para aprobar a asignatura.	10

Observacións avaliación

Fontes de información

Bibliografía básica	- González J.N. (2003). Alteraciones del habla en la infancia. Aspectos clínicos.. Madrid. Editorial Médica Panamericana. - Vilariño I. (1998). Alteraciones del lenguaje. . Rev. Galega de psicopedagogía - Vilariño I. (2006). Dificultades del lenguaje: Afasia infantil en Enciclopedia Temática de Logopedia.. Málaga. Editorial Aljibe. - Habbaby A.N. (2000). Enfoque integral del niño con fisura palatina. Buenos Aires. Panamericana - Zambrana N. (1998). Logopedia y ortopedia maxilar en la rehabilitación orofacial.. Barcelona. Masson. - Adams, R.; Victor, M. (2003). Manual de Neurología. Madrid. McGraw-Hill Interamericana - Cuetos F. (2012). NEUROCIENCIA DEL LENGUAJE, bases neurológicas e implicaciones clínicas.. Madrid, Ed. Medica Panamericana - Webb Wanda G; Adler Richard K. (2010). Neurología para el logopeda. 5ª edición, Barcelona, Elsevier-Masson- - Love, R.J.; Webb W.G (1998). Neurología para los especialistas del habla y del lenguaje. Madrid. Editorial Médica Panamericana - Perelló J. (1995). Trastornos del habla. Barcelona. Masson - Robles A.; Vilariño I. (1998). Trastornos del lenguaje en las demencias. En Lenguaje y Envejecimiento: Bases para la intervención.. Barcelona. Masson. - Vilariño I. (2006). Trastornos del lenguaje en: Principios de geriatría y gerontología. Madrid. MacGraw - Vendrell J.M.; Vilariño I. (1996). Trastornos del lenguaje por lesiones neurológicas. Actas del 19º Congreso Nacional de A.E.L.F.A. (Asociación Española de Logopedia, Foniatría y audiología.. Valencia - Vendrell J.M.; Vilariño I. (). Trastronos del lenguaje por lesiones neurológicas. Actas del 19º Congreso de A.E.L.F.A.. Valencia. AELFA
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Intervención logopédica nos trastornos da linguaxe/652G04034

Materias que continúan o temario

Observacións

Tamén e importante o haber cursado anatomía e fisioloxía dos órganos da comunicación e deglución

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías